

Pan Bogdan BORUSEWICZ

**MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Stanisława Bisztygę podczas 23. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4 grudnia 2008 r. (BPS/DSK-043-1149/08), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Odnosząc się do kwestii dysproporcji między zarobkami pracowników cywilnych wojska a zarobkami żołnierzy zawodowych i braku perspektywy ich zrównania, a także przyszłości pracowników cywilnych wojska w kontekście procesu uzawodownienia armii, uprzejmie informuję, że prawa i obowiązki wymienionych grup zawodowych uregulowane zostały odrębnymi aktami prawnymi, stąd też wynika ich odmienny status prawny. Żołnierze zawodowi pełnią służbę wojskową na podstawie stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej, natomiast pracownicy wojska wykonują swoje obowiązki na podstawie stosunku pracy, skutkiem czego są także odmienne zasady wynagradzania. Wiąże się to bezpośrednio z wysokością stawek uposażenia i pozostałych jego składników, związanych z charakterem pełnionej przez żołnierza zawodowego służby oraz z wysokością stawek wynagrodzenia zasadniczego i pozostałych jego składników, związanych z rodzajem pracy wykonywanej przez pracownika wojska.

Stanowiska zajmowane przez żołnierzy zawodowych, zwłaszcza w jednostkach liniowych (bojowych), nie są porównywalne ze stanowiskami pracy zajmowanymi przez pracowników wojska. Żołnierze zawodowi zajmują stanowiska dowódcze i kierownicze oraz wyższego personelu logistycznego i technicznego, zarówno latającego, jak i pływającego oraz naziemnego, natomiast pracownicy wojska najczęściej zajmują stanowiska administracyjno-ekonomiczne, średniego personelu kierowniczego i technicznego, jak również robotnicze i pomocnicze oraz obsługi, sporadycznie wyższe stanowiska kierownicze.

Podstawowe uprawnienia i obowiązki służbowe żołnierzy zawodowych oraz zasady otrzymywania uposażenia i innych należności pieniężnych reguluje ustawa z dnia 11 września 2003 r. *o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych*

(Dz. U. z 2008 r. Nr 141, poz. 892 ze zm). Są one jednakowe, niezależnie od rodzaju jednostki wojskowej, w której pełniona jest służba wojskowa, a wysokość uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego jest uzależniona od grupy uposażenia, do której zostało zaszeregowane zajmowane przez niego stanowisko służbowe.

Zasady wynagradzania pracowników wojska są natomiast związane z formą organizacyjno-prawną wojskowej jednostki organizacyjnej zatrudniającej pracownika oraz z posiadaniem przez niego statusem prawnym i rodzajem wykonywanej pracy. Środki na wynagrodzenia pracowników wojskowych jednostek budżetowych finansowane są bezpośrednio z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej, a zasady wynagradzania tych pracowników określono w *Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej* z dnia 8 czerwca 1998 r., a także w odrębnych aktach prawnych o charakterze powszechnie obowiązującym. Pozostałe wojskowe jednostki organizacyjne, tzw. działalności pozabudżetowej, działają z kolei w warunkach rozdzielności finansowej i pokrywają koszty własnej działalności z przychodów własnych.

Kierownictwo Ministerstwa Obrony Narodowej wykazuje troskę zarówno o odpowiedni poziom uposażeń żołnierzy zawodowych, jak i o poziom wynagrodzeń pracowników wojska, podejmując w tym zakresie działania mające na celu zmniejszenie dysproporcji między tymi grupami zawodowymi.

W ciągu ostatnich trzech lat przeciętna wysokość uposażeń i wynagrodzeń (łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w resorcie obrony narodowej kształtowała się następująco:

- w 2006 r. żołnierze zawodowi – 3.058 zł, pracownicy wojska – 2.016 zł, wynagrodzenie pracowników wojska stanowiło 66% uposażenia żołnierzy zawodowych;
- w 2007 r. – żołnierze zawodowi – 3.228 zł, pracownicy wojska – 2.127 zł, wynagrodzenie pracowników stanowiło 66% uposażenia żołnierzy zawodowych;
- w trzech pierwszych kwartałach 2008 r. – żołnierze zawodowi – 3.725 zł, pracownicy wojska – 2.495 zł, wynagrodzenie pracowników stanowiło 67% uposażenia żołnierzy zawodowych.

Dynamika wzrostu uposażeń i wynagrodzeń w analogicznych okresie kształtowała się natomiast następująco:

- od 2006 do 2007 r. – żołnierze zawodowi wzrost o 170 zł (105,6%), pracownicy wojska o 111 zł (105,5%);
- od 2007 r. do końca trzeciego kwartału 2008 r. – żołnierze zawodowi o 497 zł (115,4%), pracownicy wojska o 368 zł (117,3 %).

Jak wynika z podanych powyżej danych, proces wzrostu dysproporcji między uposażeniami żołnierzy zawodowych i wynagrodzeniami pracowników wojska został zatrzymany w 2007 r., a w 2008 r. nastąpiło ich zmniejszenie z korzyścią dla pracowników wojska.

Zrównanie wynagrodzeń pracowników wojska i uposażeń żołnierzy zawodowych będzie musiało być procesem długofalowym. Ze względu na obecnie obowiązujące podstawy prawne, a także ekonomiczne możliwości resortu obrony narodowej, nie jest możliwe jego szybkie przeprowadzenie.

Resort obrony narodowej podjął w ostatnim czasie następujące działania na rzecz podwyższenia poziomu wynagrodzeń pracowników wojska:

- w 2007 r. zmniejszono planowane zatrudnienie o 2.159 stanowisk pracowników wojska, przy jednoczesnym utrzymaniu środków przewidzianych na wynagrodzenia osobowe na dotychczasowym poziomie i przeznaczeniu uzyskanych w ten sposób oszczędności na wzrost wynagrodzeń pracowników wojska, ponieważ w roku tym nie była planowana waloryzacja płac w sferze budżetowej;
- w 2008 r., w ramach niewykorzystanych środków na uposażenia żołnierzy zawodowych, przeznaczono łączną kwotę 154.128 tys. zł na podwyżki wynagrodzeń od dnia 1 stycznia 2008 r. oraz na wypłaty pracownikom wojska jednorazowych nagród i premii uznaniowych;
- również w 2008 r. opracowano *Założenia polityki zatrudnieniowo-płacowej wobec pracowników wojska w perspektywie najbliższych 3 lat*, które przewidują racjonalizację zatrudnienia pracowników wojska i zwiększenie motywacyjnej funkcji płac, a także zwiększenie uprawnień dowódców (kierowników) wojskowych jednostek organizacyjnych jako pracodawców, modyfikacje informatycznych systemów ewidencyjno-sprawozdawczych dotyczących zatrudniania i wynagradzania pracowników, a także przeprowadzenie wartościowania stanowisk pracy w celu obiektywnej oceny wartości wykonywanej pracy.

Ponadto uprzejmie informuję, że w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej na 2009 r. zaplanowano na wynagrodzenia pracowników wojska środki, które pozwolą na utrzymanie wzrostowej tendencji przeciętnego wynagrodzenia. Przeciętny wzrost wynagrodzenia pracowników wojska nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wyniesie ok. 208 zł, w tym ustawowy wzrost wynagrodzeń o 3,9 % (89 zł), nastąpi także włączenie do wynagrodzeń wypłat premii i nagród uznaniowych (119 zł) dokonanych w 2008 r.

Odnosząc się do kwestii rozbieżności między *Strategią konsolidacji i wspierania rozwoju polskiego przemysłu obronnego w latach 2007-2012* a *Strategią BUMAR 2008-2012* w kwestii podległości i przyszłości wojskowych

przedsiębiorstw remontowych, uprzejmie informuję, że w opracowanym przez Bumar sp. z o.o. dokumencie (według jego wersji z dnia 30 września 2008 r.) spółka nie przyjęła założeń przewidzianych w dokumencie rządowym w odniesieniu do następujących kwestii:

- utworzenia w strukturze wewnętrznej Grupy BUMAR podgrupy branżowej o charakterze obsługowo-remontowym, skupiającej spółki powstałe w drodze komercjalizacji wojskowych przedsiębiorstw remontowo-produkcyjnych (WPRP);
- przyznania Ministrowi Obrony Narodowej szczególnych uprawnień zgłaszania sprzeciwu wobec decyzji organów WPRP oraz spółki zarządzającej Grupą BUMAR, naruszających zakres zadań wykonywanych na rzecz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W ocenie resortu obrony narodowej spółki powstałe w wyniku komercjalizacji WPRP powinny być skupione w ramach jednej grupy branżowej z uwagi na szczególną rolę, jaką podmioty te odgrywają w obszarze zabezpieczenia i logistyki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiot i zakres działalności WPRP – w całym okresie ich istnienia – wiąże się głównie z wykonywaniem remontów uzbrojenia i sprzętu wojskowego, w szczególności pochodzącego z dostaw importowych, w tym z byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, a także jego modernizacją i serwisowaniem. Posiadany potencjał techniczno-produkcyjny oraz kwalifikacje pracowników powodują, że WPRP stanowią w resorcie obrony narodowej najsilniejsze techniczno-technologiczne ogniwo podsystemu obsługowo-remontowego, w skład którego wchodzi również jednostki remontowe Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Spółki te zdecydowanie dominują wśród przedsiębiorców polskiego przemysłu obronnego w realizacji potrzeb remontowych zgłaszanych przez wojsko. Ich przedmiot działalności wyróżnia je w stosunku do pozostałych podmiotów – producentów uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

Przyznanie Ministrowi Obrony Narodowej szczególnych uprawnień wobec podmiotów Grupy BUMAR wynika z konieczności realizacji zadań naczelnego organu administracji rządowej w dziedzinie obronności państwa, w tym sprawowania ogólnego nadzoru nad realizacją zadań obronnych przez organy administracji publicznej, instytucje państwowe, przedsiębiorców oraz inne podmioty.

Zgodnie z zaleceniami Rządowego Centrum Legislacji, stosowne regulacje dotyczące uprawnień Ministra Obrony Narodowej zostaną wprowadzone do systemu prawnego w ramach nowelizacji ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. *o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego* (Dz.U. Nr 132, poz. 1108 ze zm.) przez odpowiednie poszerzenie jej zakresu podmiotowego – przez

uwzględnienie Ministra Obrony Narodowej oraz grupy kapitałowej i spółek przemysłu obronnego, jak i przedmiotowego – przez uwzględnienie problematyki obronności państwa w zakresie dostaw i usług dotyczących uzbrojenia i sprzętu wojskowego, z wykorzystaniem istniejących w ustawie zasad wykonywania uprawnień Skarbu Państwa w spółkach kapitałowych.

Reasumując, pragnę nadmienić, że uwzględnienie przez Bumar sp. z o.o. w *Strategii BUMAR 2008-2012* wymienionych wyżej uwarunkowań, ujętych w rządowej *Strategii konsolidacji i wspierania rozwoju polskiego przemysłu obronnego w latach 2007-2012*, jest warunkiem koniecznym do zaakceptowania przedmiotowego dokumentu przez resort obrony narodowej.

Odnosząc się do problemu zakupu mieszkań przez pracowników wojska i żołnierzy zawodowych, w oparciu o przepisy starej ustawy, uprzejmie informuję, że lokale mieszkalne, w stosunku do których Wojskowa Agencja Mieszkaniowa wykonuje w imieniu Skarbu Państwa prawo własności lub inne prawa rzeczowe, mogą być zbywane, pod rygorem nieważności, wyłącznie na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 czerwca 1995 r. *o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. z 2005 r. Nr 41, poz. 398 ze zm.).

Zgodnie z art. 56 tej ustawy, prawo do nabycia lokalu mieszkalnego innego niż kwatera, kwatera funkcyjna lub kwatera zastępcza, przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do zamieszkiwania w tym lokalu. Natomiast w myśl przepisu art. 57 ust. 1, sprzedaż lokali mieszkalnych dokonuje w drodze umowy dyrektor oddziału regionalnego Wojskowej Agencji Mieszkaniowej na pisemny wniosek osoby uprawnionej, jeżeli lokal mieszkalny umieszczony został w rocznym planie sprzedaży. Szczegółowe zasady sprzedaży lokali mieszkalnych określa rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 grudnia 2004 r. *w sprawie sprzedaży lokali mieszkalnych przez Wojskową Agencję Mieszkaniową* (Dz. U. z 2005 r. Nr 4, poz. 21).

Pragnę wskazać, że ustawa *o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej* nie nakłada na Wojskową Agencję Mieszkaniową obowiązku sprzedaży lokali mieszkalnych, a jedynie przewiduje taką możliwość w odniesieniu do określonej grupy osób. Zgodnie bowiem z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – *Kodeks cywilny* (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), tylko strony umowy mogą decydować w kwestii jej zawarcia. Tak więc żaden przepis ustawy *o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej*, jak i wspomnianego rozporządzenia nie może być podstawą do zobowiązania Wojskowej Agencji Mieszkaniowej do sprzedaży lokalu mieszkalnego.

Pragnę także poinformować, że w związku z procesem profesjonalizacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej zaistniała konieczność przeanalizowania całości zasobu lokali mieszkalnych pozostających

w dyspozycji Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, co jest równoznaczne z czasowym wstrzymaniem sprzedaży lokali pozostających w tym zasobie.

Obecnie toczą się prace nad nowelizacją ustawy *o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej*, mające na celu jej modyfikację m.in. w zakresie zasad dotyczących sprzedaży lokali mieszkalnych. Wobec powyższego uzasadnione jest wstrzymanie prywatyzacji składników zasobu mieszkaniowego, pozostającego w dyspozycji Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, do czasu wejścia w życie znowelizowanych przepisów, a następnie kontynuacji prywatyzacji lokali mieszkalnych już na zasadach nimi przewidzianych.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia wyrażam nadzieję, że uzna je Pan Marszałek za wystarczające.

Łączę wyrazy szacunku i poważania

Bogdan KLICH

Do wiadomości:

Pan Szymon JAJKO

Dyrektor Departamentu

Spraw Parlamentarnych KPRM